

klaringen på en overordnet forskel i det statistiske gennemsnit.

Her må man altså grave et spadestik dybere. Er denne forskel udtryk for et reelt valg, eller er der nogle særlige samfundsskabte årsager til, at mænd og kvinder vælger så forskelligt? Her må man gå de uddannelsesmæssige og arbejdsmarkedsmæssige forhold efter i sømmene for at undersøge, om kønnene i tilstrækkeligt omfang er sikret et reelt valg.

Stof til eftertanke er også lønforskellen mellem f.eks. KAD's og SiD's medlemsgrupper. Jeg må indrømme, at jeg finder, at en kønsopdelt fagbevægelse er med til at fastholde og fortsætte et kønsopdelt arbejdsmarked og dermed er en selvstændig årsag til kønsbetingede lønforskelle. Det burde man tænke nærmere over i fagbevægelsen.

Ifølge Socialforskningsinstituttet kan ca. 12 pct. af lønforskellene ikke forklares med et kønsopdelt arbejdsmarked eller en skæv kønsfordeling i kompetence, uddannelse og ansvar.

Flere har peget på, at kvinder er dårligere til at forhandle løn og i særdeleshed egen løn, og at dette i vid udstrækning beror på kvinders dybt nedarvede selvopfattelse, hvis rødder bl.a. skal findes i det gamle kønsrollemønster. En del er der nok om snakken.

Nogle peger på, at kvinder rent faktisk står i en sværere forhandlingsposition, fordi det fortsat er dem, der i hovedsagen tager vare på børn også efter barselsperioden. De er oftere syge og gør oftere brug af barns første sygedag osv.

Jeg mener ikke, at den argumentation og forklaring er tilfredsstillende af mange grunde. Men lad mig her nøjes med at fremhæve, at kvindelige topchefer ofte også får mindre end mænd i tilsvarende stillinger, og det uanset om de har familiemæssige forpligtelser og er langt over den fødedygtige alder. Her handler det om holdningsændringer hos såvel kvinderne som hos arbejdsgiverne og andre.

Hvordan kommer vi så videre? Man kan, som det skete i forbindelse med vedtagelsen af en ny ligestillingslov sidste sommer, sikre bedre muligheder for, at sager om regulær kønsbetinget løndiskrimination bliver retsforfulgt. Vi har endnu ikke set virkningen heraf, men vi tror faktisk på, at det i sig selv vil være med til at forbedre situationen, dette at sagerne bliver rejst.

For Det Konservative Folkeparti er lønforskelle, der alene er knyttet til kønnet, helt uacceptable. Regeringen finder, at løsningen findes ved at fremtvinge fuld offentlighed og åbenhed om

den enkeltes aflønning. Det må man forstå ud af debatten i dag. Man siger det ikke rent ud, men vi frygter, at man er parat til at bruge som våben det menneskelige urinstinkt, der hedder misundelse.

Vi har endnu ikke set det konkrete udspil, men vil derfor benytte lejligheden til at advare regeringen imod at tvinge misundelsen frem på den enkelte virksomhed. Det vil let kunne skabe en giftig atmosfære og et rædselsfuldt psykisk arbejdsmiljø. Og betydningen af et godt psykisk arbejdsmiljø plejer regeringen jo ellers at tale pænt om. Lyt dog til begge parter på arbejdsmarkedet. For mange mennesker er spørgsmålet om løn et personligt og privat anliggende. Lad os respektere det.

Jeg vil derfor slutte med en indtrængende appel til regeringen: Lad det være op til den enkelte lønmodtager at bestemme, om han eller hun vil give oplysninger til tillidsmanden eller den faglige organisation. Giv dog den enkelte en ret i stedet for en pligt.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Det var jo rart, at der også kom nogle nye toner fra De Konservative her under ordførertalen. Jeg kan forstå, at De Konservative fuldstændig anerkender, at der er et problem, og også siger, at det er uacceptabelt, når der er lønforskelle, som alene er knyttet til kønnet. Jeg synes, det var meget godt og meget præcist sagt.

Men så må vi jo herefter spørge fru Pia Christmas-Møller: Hvad skal der så gøres ved det? Det er det, vi er optaget af. Nu må vi komme videre. Nu har arbejdsmarkedets parter prøvet det her i meget, meget lang tid osv. Vi må komme videre. Hvad er det for nogle redskaber, der skal til? Hvad er det, der skal ske?

Og med hensyn til Ligestillingsnævnets rolle, ja, så er det jo helt nødvendigt, for at Ligestillingsnævnet kan komme til at fungere netop i det spørgsmål her, at man også får det redskab, som det tidligere ligestillingsråd havde, nemlig muligheder for at få de oplysninger. Det er jo helt nødvendigt.

Så vi skal altså have sat nogle ting på plads, før også det kan komme til at fungere.

(Kort bemærkning).

Margot Torp (S):

Jeg vil gerne takke fru Christmas-Møller for en meget engageret ordførertale, der virkelig lader antyde, at Det Konservative Folkeparti vil gå